

faa senere, naar denne Sag i sin Heelhed kommer under Discussion, nærmere tillade mig at udtale mig imod den.

Krabbe: For at kunne gaae ind paa en Lov, der indeholder saa strenge Bestemmelser som denne, og gjør saa store Indskrænkninger i den private Industrie, maatte jeg være overtydet om, at Sundhedstilstanden i Kjøbenhavn var slettere eller idetmindste ikke bedre end i andre store Stæder; men der foreligger endnu Intet, hvoraf man kunde see, at dette er Tilfældet, og, saavidt jeg veed, er det heller ikke saaledes. Hvis Sundhedstilstanden er slettere her, maa Grundene efter min Formening søges andetsteds fra, end fra de industrielle Anlæg, som nu efter § 1 skulle være udelukkede fra Byen. Det er allerede udhævet, at den slette Latrinindretning, det hele mangelfulde Gloakvæsen bidrager langt mere til Sygdommes Udbredelse end slige industrielle Anlæg. Jeg troer virkelig ogsaa, at dette er Tilfældet, idetmindste er der vist ikke let en By af samme Betydning som Kjøbenhavn, hvor Gloakvæsenet er i saa jammerlig en Tilstand som her. Nu veed jeg meget vel, at det vil være vanskeligt, om ikke umuligt, at paalægge en Commune at foretage Forandringer, der ville medføre meget betydelige Omkostninger, men fordi man ikke kan eller vil paalægge en Commune saadanne Bekostninger, bør man dog ikke være ubillig mod Private, og foretage Forandringer, der have en saa indgribende Virkning paa den private Industrie. Jeg kan derfor ikke stemme for denne Paragraph, og det saameget mindre, som det ogsaa er Mening, at dens Bestemmelser skulle udstrækkes til Provindserne, hvor Forholdene dog ialfald ere ganske anderledes end i Kjøbenhavn, og hvor jeg vilde ansee det for at være i en høj Grad skadeligt, dersom man vilde overføre disse Bestemmelser paa Kjøbstæderne i Provindserne.

Ordføreren: Det er af Betænkningen aabenbart, at Udvalget har deelt de Betæneligheder, som den høitagtede Rigsdagsmand for Kjøbenhavn idag har fremsført imod Loven i Almindelighed, men vi have dog fundet os opfordrede til at gaae ind paa den, nærmest paa Grund af det, som tidligere er foregaaet,

førind Loven er kommen her til Thinget. Forsaavidt der i det høitærede Medlems Foredrag er bemærket, at der af de forskjellige Forhold, som med Hensyn til deres Indflydelse paa Sundhedstilstanden ere stillede ved Siden af dem, som Lovbdkastet søger at rette paa, ere nogle, som man ikke ved Lov kan komme til at berøre, og derhos nævnet, at de Ulemper som fremstaae ved, at der er mange Beboere sammentrængte i smaa Leiligheder, ikke kunne standses ved Lov, maa jeg dog antage, at dersom der forelægges Rigsdagen en Bygningslov, vil man deri kunne indføre Bestemmelser om, hvorvidt Ciere af Huse og Udeleire maatte gaae med Hensyn til Mængden af Beboere, som de indtage i Bygninger af visse Cubikrum; idetmindste har Saadant foresværet mig, idet jeg gav mit Munde til, at der yttredes Noget herom i vor Betænkning. Naar der er hentydet paa, at, dersom der gjordes Mere for at sørge for Reenlighed og Orden under Udvælsen af Næringsveiene, man da ikke vilde behøve at udstrække Forbudet saa vidt, som det er foreslaaet i denne Lov, saa maa jeg aldeles samstemme med den ærede Taler; der vilde være forebygget Meget, naar man havde grebet i Tide ind, og man vilde vist ikke saa offentlig og lydeligt være kommen frem med Klager, dersom man tidligere havde taget Anledning til at forebygge adskillige af de Uordener, som have indfueget sig og endnu finde Sted ved mange af de her nævnte Næringsbrug. Naar det er misbilliget, at Udvalget foreslog en saa lang Henstand, som 25 Aar, for Trankegabriernes Vedbliven, maa det bemærkes, at 25 Aar ere satte som den yderste Tid, dette Anlæg maatte bestaae. Det er i det Offentliges Interesse at faae det flyttet tidligere, dersom ikke uoverkommelige eller altfor store Vanskeligheder gjøre det nødvendigt at holde det saalange her inde i Byen. Det er anført som urigtigt, at Udvalget i sin Betænkning har sagt, at Mængden af visse, i og for sig mindre skadelige, Udløb og Uddunstninger kunde være Grund til, at man maatte finde sig i at indskrænke og bebyrde Næringsveiene paa den Maade, som Udkastet forlanger det; dertil bemærkes, at Udvalget ikke har taget Hensyn alene til, at visse Næringsveie ueleilige ved en